Structuurschets

Berendrecht - Zandvliet

polderdorpen tussen haven en stad

2015 03 11 final book 14.indd 1 10-4-2015 00:13:11

Welk Berendrecht en Zandvliet willen we in 2040 overdragen aan de volgende generatie? En wat kunnen we vandaag in gang zetten om deze doelstellingen reeds in te passen in de ruimtelijke structuur van de dorpen?

Centraal in de visie staat dat de dorpen ook in 2040 een plek waar het aangenaam wonen, werken en ontspannen is, in harmonie met de haven, in evenwicht met het landschap, én met droge voeten.

structuurschets: instrument in relatie met srsa én de bevolking

2015 05 11 final book 14.indd 2 14-2015 22:55:24

De structuurschets voor Berendrecht en Zandvliet zet de krijtlijnen uit voor de toekomstige ruimtelijke structuur van de dorpen. Als uitgangspunt werd gekozen voor een optimistisch toekomstbeeld, waarbij het landschap de onderlegger vormt. Dat landschap is er natuurlijk al eeuwenlang, maar staat continu onder druk door woonuitbreidingen, de aanleg van infrastructuur, een verschraling van de biodiversiteit en het terugtreden van de landbouw. Willen we het landschap dus als uitgangspunt nemen voor de kwaliteit van de dorpen, dan moeten we er actief op inzetten. Als tweede uitgangspunt wordt de transitie naar een ander groeimodel vooropgesteld. Hiermee bedoelen we de overstap naar een ontwikkelingsmodel waarbij klimaat en energie, voedselproductie en grondgebruik, grond- en waterbeheer centraal staan. De dorpen zijn hiervoor beter geschikt voor dan de steden, omdat er meer ruimte is en de infrastructuur minder complex waardoor bijvoorbeeld duurzame vormen van waterbeheer eenvoudiger ingang kunnen vinden. Bovendien is er binnen de dorpen ook sprake van een sterk gemeenschapsgevoel dat in staat stelt om het ondenkbare toch mogelijk te maken. Dit mochten we talrijke keren ervaren tijdens de overlegmomenten met de klankbordgroep die mee aan de wieg staat van deze structuurschets!

Wat kunnen we nu met deze structuurschets?
Het is geen juridisch plan en vereist dus verdere uitwerking met gepaste instrumenten: RUP's, deelplannen/masterplannen,... Om de intenties van de structuurschets waar te maken is een langdurig engagement nodig op verschillende niveaus: het bestuur (maken van duurzame keuzes en acties in gang zetten), administaties (het uitwerken van geschikte instrumenten en het projectmanagement) én last but not least de bewoners van de dorpen (kwaliteitscontrole en het opstarten van bottom up-initiatieven).

4 februari 2015
Boom – AAA - 1010

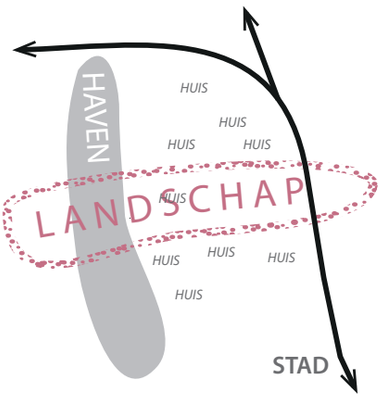

2015 03 11 final book 11.indd 3 9-4-2015 22:55:28

Fig.1: Foto van de Noordlandbrug, Zandvliet (Augustus 2014).

2015 05 11 final book 14.indd 4 9-4-2015 22:55:36

INHOUD

VOORWOORD p. 2

METHODIEK p. 6

SFEERBEELDEN VAN DE PARTICIPATIEMOMENTEN p. 7

I DE DORPEN OP HET LANDSCHAP p. 12

- I.1. Herstel de leesbaarheid van de landschappen p. 16
- I.2. Verbeter de waterhuishouding op natuurlijke wijze p. 24
- I.3. Schep nieuwe kansen voor de landbouw p. 30
- I.4. Verbeter de biodiversiteit in de dorpen p. 36
- I.5 Repareer de missing links in het netwerk van zachte paden p. 38
- I.6 Open ruimtes zijn het kapitaal van de dorpen! p. 40
- SAMENGEVAT p. 44

II HET HUIS IN HET DORP p. 46

- II.1. Behoud de hoeves als poorten op het landschap p. 50
- II.2. Versterk de open ruimte met nieuwe woonvormen p. 54
- II.3. Stimuleer ontmoeting door voorzieningen te clusteren p. 60
- II.4. Versterk het netwerk van zachte paden met sport en spel p. 68
- II.5. Groepeer het parkeren en geef ruimte aan smalle straten p. 72
- SAMENGEVAT p. 76

III DE DORPEN AAN DE HAVEN p. 78

- III.1. Open het kanaal als snelweg naar stad en haven p. 82
- III.2. Benut de scheepvaart als logistieke schakel p. 84
- III.3. Trek de kaart van korte keten p. 86
- SAMENGEVAT p. 90

IV DE DORPEN EN DE STAD p. 92

- IV.1. Promoot de dorpen als schakel tussen tussen grenspark en havenland p. 96
- IV.2. Adresseer het landschap met recreatieve poorten p. 98
- IV.3. Versterk de link met goede buren p. 102
- IV.4. Feest de tradities van de dorpen p. 104
- SAMENGEVAT p. 106

V OVERZICHT VAN ACTIES EN INSTRUMENTEN p. 108

2015 03 11 final book 11.indd 3 9-4-2015 22:55:38

METHODIEK

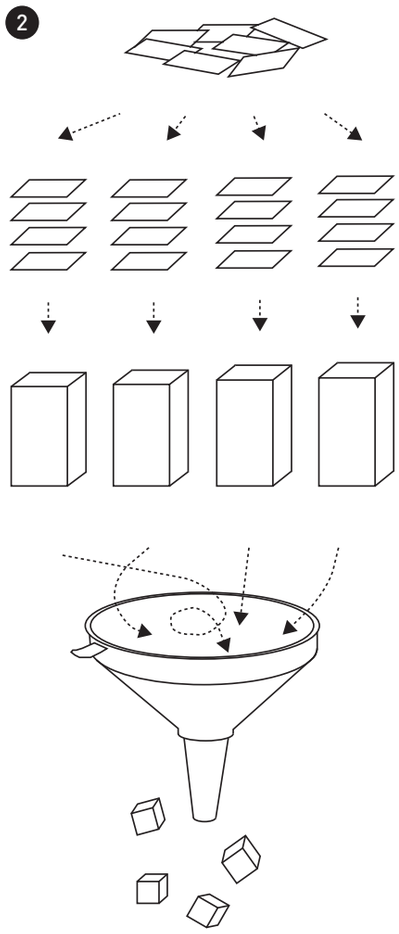

prioriteiten wensen bezorgdheden	klankbordgroep, fietstocht, online bevraging, enquetes jeugdraad ..	april - aug 2014
koppeling volgens 4 verhaallijnen	fase analyse en inventarisatie. voorbereidende gesprekken met stedelijke diensten, experten, ervaringsdeskundigen	
opbouwen van visie	4 workshops met klanbordgroep, actoren en belanghebbenden	sept - jan 2014
4 strategische projecten	ontwerpend onderzoek - uitwerking van de visie-elelemten op specifieke territoria	mrt-jul 2015

De structuurschets kwam tot stand via een intensief proces van participatie met de klankbordgroep van bewoners. Als kader voor het overleg werd gewerkt met een structuur van 4 verhaallijnen. Elke verhaallijn bevat een aantal ruimtelijke hypotheses over de toekomst van het gebied die een leidraad vormen voor de gesprekken met actoren en stakeholders. De hypotheses worden door deze interactie verrijkt en vormen uiteindelijk de basis voor een gedragen toekomstbeeld.

Fig. 2: Schema methodiek.

2015 05 11 final book 14.indd 6 9-4-2015 22:55:41

SFEERBEELDEN PARTICIPATIEMOMENTEN

3

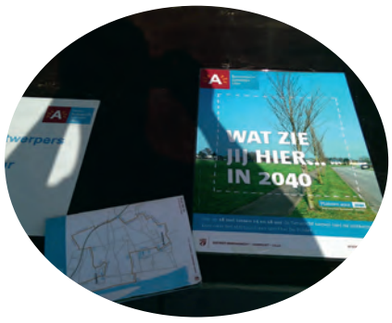

Fig. 3: Impressie van de fietstocht. Op 14 cruciale punten staan borden met vragen over de ideeën van bewoners opgesteld. De antwoorden konden tot september 2014 ingevuld worden op een folder die huis-aan-huis werd gebust.

2015 03 11 final book 11.indd 7 9-4-2015 22:55:31

4

2015 05 11 final book 14.indd 8 14-2015 22:56:03

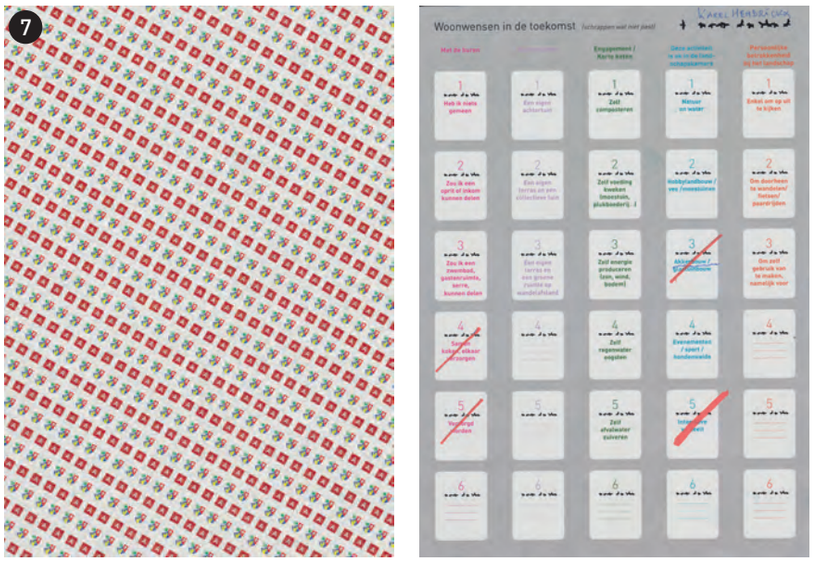

Fig. 4: Foto genomen tijdens de workshop 'Het huis in het dorp'.
Fig. 5: Spelbord van workshop 'De dorpen op het landschap'.
Fig. 6: Speelkaarten van workshop 'Het huis in het dorp'.
Fig. 7: Lotto van workshop 'Het huis in het dorp'.

2015 03 11 final book 14.indd 9 9-4-2015 22:56:26

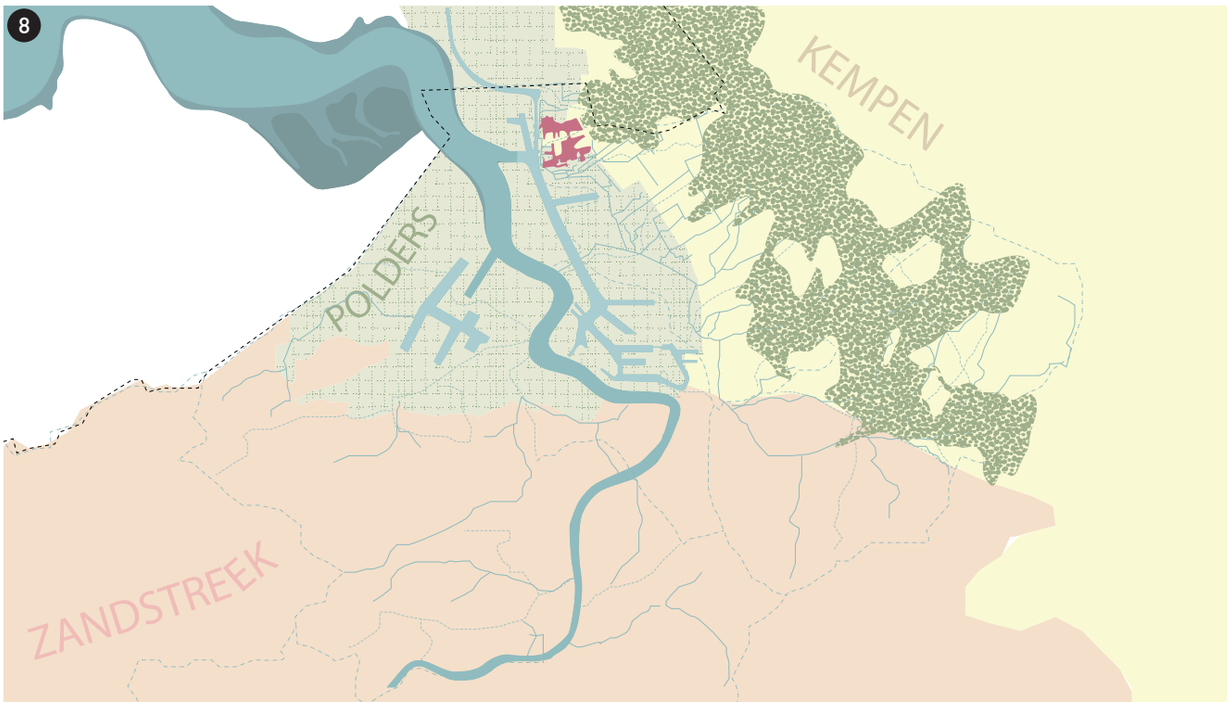

Fig. 8: DE DORPEN OP HET LANDSCHAP

Fig. 10: DE DORPEN BIJ DE HAVEN

2015 05 11 final book 14.indd 10 9-4-2015 22:56:32

Fig. 9: HET HUIS IN HET DORP

Fig. 11: DE DORPEN EN DE STAD

2015 03 11 final book 11.indd 11 9-4-2015 22:56:37

12

13

14

15

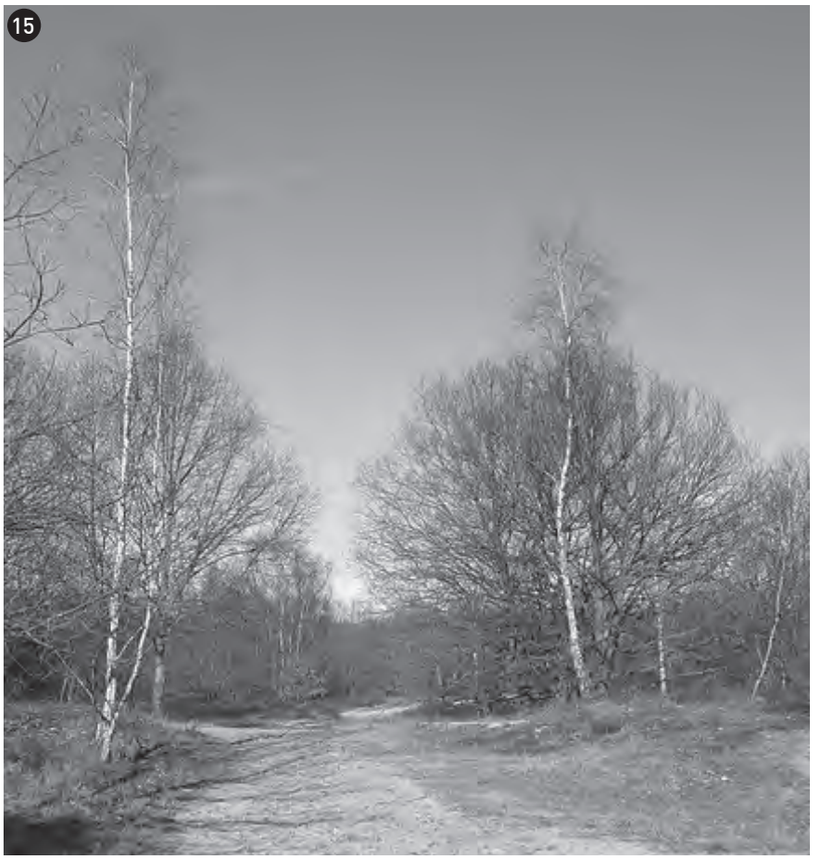

2015 03 11 final book 14.indd 12 9-4-2015 22:56:53

	wat?	partners?	instrumenten?
I	de dorpen op het landschap		
1	**herstel de leesbaarheid van de landschappen**	district/stad, provincie, haven, grenspark, natuurpunt, staatsbosbeheer...regionaal landschap	lokaal groenplan, inschrijven in behaagacties
2	**verbeter de waterhuishouding op natuurlijke wijze**	district/stad, haven, provincie, gewest, aquafin, VMM,	masterplan waterbeheer
3	**schep nieuwe kansen voor de landbouw**	district/stad, VLM, boerenbond, Landwijzer	overleg
4	**verbeter de biodiversiteit in de dorpen**	district/stad, natuurpunt, natuurmonumenten, VLM, ...	lokaal groenplan, inschrijven in behaagacties
5	**repareer de missing links in het netwerk van zachte paden**	district/stad, toeristische dienst, fietsersbond, regionaal landschap, trage wegen VZW, Stabroek, Ekeren, Eigenaars	Opzetten communicatieplan rond fietsen en wandelen in de districten
6	**open ruimtes zijn het kapitaal van de dorpen!**	district/stad	RUP
II	het huis in het dorp		
1	**bescherm de hoeves als poorten op het landschap**	district/stad	RUP / update inventaris erfgoed (03/15)
2	**versterk de kwaliteit van de open ruimte met nieuwe woonvormen**	district/stad, VESPA, privésector	RUP / kwaliteitskamer
3	**stimuleer ontmoeting door voorzieningen te clusteren**	district/stad, verenigingen / KMO, AWV	infrastructuursubsidies sport, investeringen in voorzieningen voor jeugd, locatie bepalen voor truckersnest
4	**versterk het netwerk van zachte paden met sport en spel**	district/stad, toeristische dienst, fietsersbond, regionaal landschap, trage wegen VZW, Stabroek, Ekeren, Eigenaars	Opzetten communicatieplan rond fietsen en wandelen in de districten
5	**groepeer het parkeren en geef ruimte aan smalle straten**	district/stad, privésector	RUP, vergunningen

2015 05 11 final book 14.indd 108 9-4-2015 23:13:35

V. OVERZICHT VAN ACTIES EN INSTRUMENTEN

	wat?	partners?	instrumenten?
III	de dorpen aan de haven		
1	open het kanaal als snel-weg naar stad en haven	stad/district, haven,	recreatieplan haven
2	benut het schip als logistieke schakel	stad/district, haven, nv de scheepvaart	opmaak schetsontwerp, overleg SB en de haven
3	trek de kaart van korte keten		sensibilisering, overleg Haven, overleg over windmolens, opnemen in RUP, vergunningen
IV	de dorpen en de stad		
1	promoot de dorpen als schakel tussen tussen grenspark en havenland	De Zoom, De haven, District, Regionaal Landschap	overleg haven / grenspark
2	adresseer het landschap met recreatieve poorten	district/stad, toeristische dienst, fietsersbond, regionaal landschap, trage wegen VZW, Stabroek, Ekeren, Eigenaars, AWV, De Lijn	RUP / overleg haven & grenspark, Opzetten uitvoeringsproject en communicatieplan rond fietsen in de districten, Ruitervereniging stimuleren
3	versterk de link met goede buren	De Lijn, Stabroek, Ekeren, Woensdrecht, Provincie, Regionaal Landschap	Opzetten uitvoeringsproject en communicatieplan rond fietsen in de districten
4	feest de tradities van de dorpen	stad/district	reserveren van terrein

2015 03 11 final book 14.indd 109 9-4-2015 23:13:41